

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co środy, kosztuje w prenumeracji: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. - Insercyja od wiersza w półkolumnie (drukem garmonf) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya austryacka. — Anglia. — Francya. — Włochy. — Niemce. — Doniesienie z ostatniej poczty. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

MONARCHYA AUSTRYACKA.

Rzecz urzędowa.

Ogłoszenie.

Gezeta Lwowska z d. 24. lipca 1854 nr. 167 podała już do wiadomości powszechnej, że bank narodowy upoważniono wydawać za pośrednictwem filii swojej we Lwowie zaliczki na galicyjskie listy zastawne, tudzież na austryackie papiery państwa i obligacye indemnizacyjne. Odnośne bliższe postanowienia zawiera poniżej umieszczone ogłoszenie dyrekeji banku z d. 23. lipca 1854, które się z tym dodatkiem podaje do wiadomości, że z natchnienia wysokiego ministeryum finansów wyznaczoną w ogłoszeniu najmniejszą sumę 300 złr. którą bank filialny tytułem zaliczki wydawać może, oznaczono teraz na sto złr. W. B. Zakład ten w lokalności bankowej kasy filialnej otwarto z dniem 23. sierpnia 1854, a wniesione podania o zaliczki będą co tygodnia w każdą środę rozstrzygane. By przyspieszyć działalność tego zakładu popierającego interes powszechny tudzież subskrypcyę i wypłatę rat na nową pożyczkę państwa, zbierze się pierwszy komitet dla zaliczek wyjątkowo w poniedziałek dnia 28. sierpnia 1854 dla cenzurowania nadesłanych podań o zaliczki.

Co się niniejszem podaje do wiadomości powszechnej.
Z c. k. galicyjskiego prezydium Namiestnictwa.
Lwów, 22. sierpnia 1854.

Ogłoszenie

dla Galicyi i obwodu Krakowskiego.

Stosownie do rozkazu Jego c. k. Apostolskiej Mości wydanego najwyższem piśmie własnoręcznem z dnia 9. lipca 1854 rozporządziła dyrekeja austryackiego banku narodowego w porozumieniu z wysokiem ministeryum finansów, ażeby istniejące w krajach koronnych filialne kasy bankowe wydawały zaliczki na austryackie papiery państwa i na obligacye indemnizacyjne i t. p. pod warunkami i zastrzeżeniami ustanowionemi w statutach i w regulaminie banku narodowego.

Wydawaniem tych zaliczek mają się przeto zajmować filialne kasy bankowe w *Pradze, Peszcie, Bernie, Lincu, Gracu, Innsbruku, we Lwowie, Temeswarze, Koszycach, Hermannsstadzie, Kronsztadzie i Zagrabiu*, tudzież filialne zakłady eskontowe w *Tryeście, Ołomuńcu i Oparwie*.

Wydawanie zaliczek na poniżej bliżej oznaczone austryackie papiery państwa i obligacye indemnizacyjne i t. p., zacznie się od dnia, w którym to obwieśzczenie w miejscu przynależnej filialnej kasy bankowej podane zostanie do publicznej wiadomości.

Dyrekeja banku postanawiać będzie dla każdej filialnej kasy bankowej z osobna od czasu do czasu maksymalną sumę, która w całości może być użyta na zaliczki.

Każdy mieszkaniec bez różnicy stanu, jeżeli znany jest jako człowiek prawy a przytem osiadły w miejscu filialnego instytutu bankowego, może się doń zgłosić o przyzwolenie pożyczki.

Za osiadłego ma być uważany, kto należy do gminy w której się znajduje filialny zakład bankowy a oprócz tego stale w niej jest zamieszkały, albo przynajmniej w tej gminie opłaca podatek zarobkowy albo dochodowy.

Jeżeli osoba nie osiadła w miejscu filialnej kasy bankowej żąda od tego zakładu zaliczki, wtedy może to nastąpić tylko za pośrednictwem innej osoby osiadłej w miejscu filialnego zakładu bankowego, która-to osoba sama się deklaruje dłużnikiem zakładu, jak gdyby na własny rachunek pobierała zaliczkę.

Zgłoszenie się o wydanie zaliczki nastąpić ma za pomocą niestęplowanego podania do filialnego instytutu bankowego, do czego blankiety bezpłatnie będą wydawane.

To podanie ma być w oznaczonych rubrykach dokładnie i wyraźnie wypełnione, podpisem podającego o zaliczkę opatrzone, przy czem wymieniony być ma stan i miejsce pobytu podającego.

Względem przyzwolenia nadesłanych podań o zaliczki decyduje raz na tydzień w dniu ogłosić się mającym ze strony filialnego instytutu bankowego komitet, który w miejscach gdzie istnieją filialne eskontowe zakłady banku, składać się będzie z dwóch dyrektorów tego zakładu, w miejscach zaś gdzie niema podobnych zakładów eskontowych, z dwóch członków ze stanu handlowego powołanych przez Namiestnika przynależnego kraju koronnego.

W dniu następnym otrzymają ubiegający się o zaliczkę na swe podanie pisemną rezolucyę.

Przy odmówieniu żądanych zaliczek, nie doda komitet do rezolucyi powodu odmówienia.

W razie przyzwolenia na podaną prózbę, można odebrać wymierzoną zaliczkę w filialnym zakładzie bankowym za zwróceniem otrzymanej rezolucyi i podpisaniem listów zastawnych i rewersów.

Przyzwolenie zaliczki ustaje jeżeli podający w przeciągu czterech dni z niej nierobi użytku. W tym względzie zachodzi wyjątek tylko z zastawami w obligacyach, które według istniejących przepisów, przed złożeniem prenotowane być muszą na filialnym instytucie bankowym.

Zaliczki wydawać się będą na następujące austryackie papiery państwa, obligacye indemnizacyjne i t. p., mianowicie:

Na obligacye długu państwa	po 5 pCt.	
„ detto z roku 1851, serya B.	„ 5 „	
„ detto „ 1853, ze spłatą	„ 5 „	
„ detto	„ 4 1/2 „	
„ detto	„ 4 „	
„ detto z roku 1850, ze spłatą	„ 4 „	
„ detto „ „ wylosowane	„ 4 „	
„ detto	„ 3 „	
„ detto	„ 2 1/2 „	
„ detto	„ 1 „	
„ detto uprocentowane za granicą	„ 5 „	
„ wylosowane obligacye	(z których te, co brzmią na imię, tylko wtedy się przyjmują, jeżeli mogą być prenotowane w c. k. kasie kredytowej znajdującej się w miejscu filialnej kasy bankowej.)	
„ detto		„ 5 „
„ detto		„ 4 1/2 „
„ detto		„ 4 „
„ detto	„ 3 1/2 „	
„ Obligacye indemnizacyjne, mianowicie tego kraju koronnego, w którym się znajduje filialny instytut bankowy i które obligacye prenotowane są w c. k. kasie kredytowej znajdujące się w miejscu	„ 5 „	
„ Stanowe obligacye eraryalne	„ 3 „	
„ detto (tego kraju koronnego, w którym się znajduje filialny instytut bankowy i które prenotowane są w stanowej kasie kredytowej w miejscu	„ 2 1/2 „	
„ detto	„ 2 1/4 „	
„ detto	„ 2 „	
„ detto	„ 1 3/4 „	
„ Galicyjskie listy zastawne	„ 1 „	

Obligacye brzmiące na imię muszą przed zastawieniem być prenotowane w należytej drodze na imię kredytowego instytutu przynależnej filialnej kasy bankowej.

Oszacowanie obligacyi przeznaczonych do zastawienia odbywać się będzie według kursów giełdowych, które dyrekeja banku co tydzień przesyłać będzie filialnym instytutom kredytowym banku.

Z tej w taki sposób wykazanej wartości kursowej deponować się mających efektów wydawane będą ubiegającym się o pożyczkę dwie trzecie części w okrągłych przez sto podzielnych sumach jako zaliczka.

Najmniejsza zaliczka wynosi 300 złr.

Najkrótszy termin dla pożyczek lub ich przedłużenia oznaczony jest na 15 dni, najdłuższy termin na 90 dni. Między tym najkrótszym a najdłuższym terminem, można podawać o zaliczki lub przedłużenia pożyczki w dowolnych terminach.

Właściciel zastawu może wykupić go także przed upływem terminu wykupna za złożeniem całej sumy którą winien bankowi; jednak niezwraca instytut kredytowy procentów zapłaconych z góry.

O przydłużeniu zaliczki podawać należy niestęplowaną prosbę do filialnego instytutu kredytowego banku, do czego wydawane będą blankiety bezpłatnie.

W tem podaniu mają być wszystkie rubryki dokładnie i wyraźnie wypełnione, a podający ma dodać swój podpis, stan i miejsce pobytu.

Prośby o przedłużenie podawać należy do filialnego instytutu kredytowego dziewięć dni przed upływem terminu spłaty.

Powyżej wspomniany komitet decydować będzie względem przydłużenia zaliczki i wyda w tym względzie stronie pisemną rezolucję, poczem nastąpi odpowiednie urzędowanie.

Przyzwolenie przydłużenia zaliczki ustaje, jeżeli podający w przeciągu trzech dni z tego nie zrobi użytku.

Gdyby strona jaka zażądała zaliczki na zastaw już deponowany w instytucie kredytowym, wtedy należy nowy rewers zastawny datować od dnia spłaty dawnego zastawu, a nowa zaliczka od tego dnia spłaty ma być uprocentowana.

Stopa procentowa oznaczona jest teraz na 4%.

Oprócz tych procentów płacić mają strony zaciągające pożyczki z bankowego filialnego instytutu kredytowego następujące należitości ustanowione za rozmaite czynności urzędowe, mianowicie:

Taxy poboru:

Przy zaliczkach od 300 aż włącznie do 2000 złr. 30 kr. W. B.
" " powyżej 2000 złr. 1 złr. — " "

Taxy wykupna:

Przy wykupieniu zastawu według tej samej skali.

Przy przydłużeniu zastawu opłacają się taxy poboru i wykupna według powyższej skali tak, jak gdyby zastaw rzeczywiście był zwrócony i w instytucie kredytowym nanowo przyjęty.

Jeżeli na żądanie strony w ciągu terminu przypadłości zaliczki, otworzony być musi pakiet zastawu dla przedsiębrania osobnej urzędowej czynności, wtedy opłaca się od każdego pakietu zastawnego taksa 2 złr. W. B.

Filialne instytuta kredytowe banku postępować będą we wszystkich przypadkach wydarzających się w przeprowadzaniu spraw zaliczkowych zawsze według statutów i regulaminu austriackiego banku narodowego i zgodnie z urzędową instrukcją, jaką im udzieli dyrekcya banku na podstawie statutowych postanowień.

Wiedeń, 23. lipca 1854.

Pipitz,

gubernator banku.

Sina,

zastępca gubernatora banku.

Eskeles,

dyrektor banku.

Sprawy krajowe.

(Nadesłane.)

Lwów, 22. sierpnia. Zostające pod protektoratem Jej Excelencyi JW. Maryi z Hrabów Baworowskich Hrabiny Gołuchowskiej, c. k. Damy pałacowej i Damy orderu krzyża gwiazdźdźistego, i pod Jej opieką z najpomysłniejszym skutkiem działające Towarzystwo ku popieraniu lwowskich zakładów dla ochrony niemowląt i małych dzieci, postanowiło na wniosek Jego Excelencyi Pana Namiestnika Agenora hrabi Gołuchowskiego zbudować dla pielęgnowania i ochrony swoich pupilów osobny dom, jako stałe miejsce przytułku, i w dniu najwyższych urodzin Jego c. k. apostolskiej Mości założyć węgielny kamień do tego budynku.

W tym zamiarze zebrała się na dniu 19. sierpnia o 2. godzinie z południa znaczna liczba uczestników tej uroczystości i członków Towarzystwa na ofiarowanym na ten dobroczynny cel bezpłatnie ze strony gminy lwowskiej, dywanami i wieńcami ozdobionym gruncie obok szkółki parafialnej przy kościele Sgo Marcina.

Jego Cesarzew. Mość najdostojniejszy Arcyksiążę Karol Ludwik przybywszy wkrótce potem na wspomniane miejsce w towarzystwie Jego Excelencyi komendanta armii hrabiego Schlicka i wysokiej jeneralicji, zaszczycił Towarzystwo tą najwyższą łaską, że własnoręcznie spuścił węgielny kamień do przeznaczonego dlań otworu. Jego Excelencya pan Namiestnik, damy wydziałowe Towarzystwa W. i JW. P*ie Kalchberg, Strojnowska, hrabina Izabela Russocka, c. k. Dama pałacowa, JW, z hrabiów Zabielskich Olszewska* i wiele innych do Towarzystwa należących dam i panów, duchownych, urzędników i obywateli miejskich znajdowało się na tej uroczystej ceremonii.

Przeznaczony do zamurowania dokument, który pierw jej jeszcze podpisali Jego Cesarzewicz. Mość Arcyksiążę Karol Ludwik, Jego Excelencya pan Namiestnik i Jej Excelencya protektorka Towarzystwa hrabina Gołuchowska, (która dla słabości nie mogła znajdować się na miejscu uroczystości), odczytał najpierw prowizoryczny przełożony miasta i dyrektor Towarzystwa pan Hoepflingen-Bergendorf; potem podpisały go wszystkie obecne znakomite osoby, członkowie Towarzystwa i świadkowie, a w końcu włożono go w węgielny kamień i spuszczone razem z nim za przewodnictwem Jego Cesarzew. Mości do przygotowanego otworu. Po tej ceremonii nastąpiła konsekracya kamienia węgielnego pod przewodnictwem Jego Excelencyi najprzewielebniejszego Arcybiskupa ob. łac. JMk. Łukasza Baranieckiego, a po dokonaniu tego świętego aktu i ułaganii błogostawieństwa nieba dla przyszłego gmachu dobroczynności, odspiewano hymn ludu.

Po skończonem założeniu kamienia węgielnego odbył się drugi, niemniej ważny akt ludzkości i dobroczynności, mianowicie uroczyste odnowienie przerwanego w roku 1848 zaopatrywania sierót z funduszków utworzonych w roku 1832 przez ś. p. Opata Hoffmanna i

w roku 1835 w rocznicę 40letniego panowania ś. p. Cesarza Franciszka Igo przez szanownych obywateli miasta Lwowa — a to za pomocą umieszczania ich u godnych zaufania opiekunów, którzy obowiązani są za roczną nagrodą w kwocie 60 złr. m. k. powierzone im sieroty żywić, odziewać, wychowywać i do pewnego zawodu sposobić.

Przez oszczędne i oględne zawiadywanie majątkiem funduszowym ze strony gminy lwowskiej osiągnięto ten pomyślny rezultat, że z terażniejszych procentów kapitału funduszowego można ułokować w ten sposób 23 sierót, a mianowicie 5 dziewcząt a 18 chłopców. Teraz ułokowano na razie tylko 5 dziewcząt i 10 chłopców osierociących; reszta zaś będzie umieszczona w krótkim czasie. jak tylko uzupełni się liczba godnych tego dobrodziejstwa sierót.

Pan burmistrz miał przy tej sposobności tośową przemowę do obecnych opiekunów i sierót, zalecając pierwszym staranność i współczucie dla sierót, drugim zaś bogobojność i posłuszeństwo dla opiekunów, ażeby stali się godnymi łaski fundatorów.

I miejsce i chwila do uroczystego obsadzenia miejsc fundacyjnych były jak najtrafniej obrane, albowiem tak obecność najdostojniejszego księcia cesarskiego domu i tylu znakomitych osób, jakoteż poprzednia wzniosła uroczystość musiały bez wątpienia sprawić głębokie, nigdy niezatarte wrażenie i na sierotach i na ich opiekunach.

Zgromadzenie udało się potem do zakładu ochrony małych dzieci na trzeciej części miasta, gdzie dla dziatwy przygotowana była świetna uczta; a Jego Cesarzew. Mość najdostojniejszy Arcyksiążę Karol Ludwik odjechał z tamąd na strzelnicę miejską, gdzie przygotowane przez tutejsze Towarzystwo strzelców na cześć urodzin Najjaśniejszego Pana uroczyste strzelanie do tarczy osobiście otworzył raczył.

Lwów, 24. sierpnia. Według ostatnich raportów z obwodów wynosiła subskrypcya na nową pożyczkę dnia 23go sierpnia 8,094.853 złr. m. k.

Zółkiew, 18. sierpnia. Dzisiaj jako w dzień Uroczystości Urodzin Jego c. k. apost. Mości naszego najmłodszejszego Cesarza i Pana odprawiono w łacińskim i grecko-kat. kościele parafialnym uroczyste nabożeństwa, z odspiewaniem *Te Deum* i hymnu ludu, na których obecni byli reprezentanci c. k. władz cywilnych i wojskowych, szlachta okoliczna i licznie zebrana ludność.

Tarnopol, 19. sierpnia. Wczoraj obchodzono w mieście naszym uroczystość Urodzin Jego c. k. Apost. Mości. Między 5 i 6 god. zrana grała banda muzyczna c. k. pułku huzarów króla Pruskiego przed główną kwaterą Jego Excel. c. k. komendanta korpusu armii JO. księcia Schwarzenberga i w kilku dzielnicach miasta. O god. 9. stanęło wojsko na wielkiej targowicy końskiej w pobliżności łacińskiego kościoła parafialnego, gdzie przy asystencyi licznego duchowieństwa odprawiono solenne nabożeństwo z *Te Deum*. Jego Excel. p. komendant korpusu armii, wszystkie cywilne i wojskowe władze, szlachta z obwodu, władza miejska z wydziałem, cechy i licznie zebrana ludność w ubiorach świątecznych byli obecni na nabożeństwie. Po odspiewaniu hymnu ludu udał się celebrant w towarzystwie jeneralicji, świętnego korpusu oficerów i urzędników cywilnych na plac, gdzie wojsko stało i udzielał mu błogostawieństwa. Liczne masy ludu były świadkami tego wzniosłego aktu, a piękna pogoda sprzyjała uroczystości.

Potem defilowało wojsko przed Jego Excel. p. komendantem korpusu.

W grecko-kat. kościele odbyło się także solenne nabożeństwo, a gmina żydowska zanosiła modły w obydwóch synagogach za pomyślność Najjaśniejszego Pana.

Wiedeń, 20. sierpnia. Podług zawartego w dzisiejszej gazecie wiedeńskiej wykazu subskrypcji uskuteczniczonych już istotnie, a obliczonych na zasadzie nadesłanych do Wiednia po dzień 19. sierpnia urzędowych doniesień, wynosi ogólna suma pożyczki: Czterykroć i jeden milion, trzykroć pięćdziesiąt trzy tysięcy, dziewięć set sześćdziesiąt trzy złr. (401,353.963 złr.), z której na pojedyncze okręgi administracyjne następujące kwoty przypadają:

Austria niższa z Wiedniem 100.703.542; Austria wyższa 13,812.467; Salzburg 2,304.750; Tyrol i Vorarlberg 10,346.308; Styrya 9,054.449; Karyntya 2,476.538; Kraina 3,349.140; Istrya z Tryestem 18,598.869; Dalmacya 1,327.000; Czechy 46,828.150; Morawia 23,604.594; Szląsk 5,131.000; Galicya: lwowski okręg administracyjny 5,439.237; krakowski okręg administracyjny 6,004.000; Bukowina 2,000.000; Węgry: pesztyński okręg administr. 24,544.649; preszburzski 12,875.963; oedenburski 16,957.612; koszycki 5,741.861; wielkwarazdyński 11,855.370; Województwo z Banatem 16,331.040; Kroacya i Sławonia 5,030.580; Siedmiogród 8,844.740; Lombardia 35,000.000; Wenecya 12,000.000; Pogranicze wojskowe 1,142.034.

(L. k. a.)

Wiedeń, 17. sierpnia. Litogr. „koresp. austr.“ pisze: Ogłoszenie niedawno w *Monitorze* dokumentów, które podano do wiadomości sformułowane ze strony Francji i Anglii, a ze strony Austrii przyzwolone podstawy pokoju, podało „korespondencyi pruskiej“ powód do rozpisania się w dłuższym artykule o stanowisku Prus w obec tych warunków (Ob. N. 192 Gaz. Lw. pod rubr. Niemce). Wspomniany organ półurzędowy utrzymuje stanowczo, że warunki

podane ze strony gabinetów Paryżskiego i Londyńskiego są korzystne dla interesów Prus i Niemiec jako pożądany cel ku ostatecznemu porozumieniu. Według sposobu widzenia „korespondencyi prus.“ — która zresztą, jak twierdzi, nie chce wyprzedzać zdania rządu król. — nie mogłyby Prusy w obec warunków mocarstw zachodnich zająć innego stanowiska, jak w obec oświadczeń gabinetu Petersburskiego; a nawet musiałby rząd pruski uważać za rzecz niezgodną z włożonymi nań traktatem kwietniowym zobowiązaniami, zobowiązywać się jednostronnie i bez poprzedniego porozumienia z członkami związku niemieckiego do warunków, któreby nadały traktatowi z d. 20go kwietnia nową i obszerniejszą podstawę. „Nie jest zadaniem naszym badać, czyli przedstawienie to, o ile się odnosi do postępowania Prus, da się położeniem rzeczy wszędzie usprawiedliwić. W tym względzie ograniczamy się na zdaniu, że rząd pruski uważa różnicę swego stanowiska od stanowiska Austrii, która formalną wymianą nót oświadczyła mocarstwom zachodnim swe zgadzanie się z podstawami pokoju, za czysto formalną. Gdy zaś Austriya ma ku swym niemieckim sprzymierzeńcom te same obowiązki co Prusy, przeto zmuszeni jesteśmy przypomnieć text traktatu, wykluczający w artykule V. tylko takie konwencye z innymi mocarstwami, któreby się nie zgadzały zupełnie z podstawami przymierza. Temi podstawami są interesa Niemiec, i zdaje się przeto, że „korespondencya pruska“ nie mogła uznając te warunki za korzystne dla tych interesów utrzymywać równocześnie, że przystąpienie do nich zawisło od porozumienia się z wszystkimi uczestnikami traktatu. Traktat przywiązuje słuszenie spółdziałanie do porozumienia uczestników, ale nie ogranicza ich w zupełnej wolności, jaką nietylko dla własnego stanowiska jako mocarstwa, lecz także w interesie Niemiec zachować musieli. Kto tylko bezstronnie zastanowi się nad stanem kwestyi, nie może zapoznać, że właśnie Niemce potrzebują gwarancji przeciw powrotowi stanu, który okazał się tak niebezpiecznym dla spokojności Europy, dotknął tyle interesów, rozszerzył tak daleko niepewność, i przez nadużycia z niego wynikłe zmusił same Niemce oznaczyć przeciw Rosji casus belli wymieniony w artykule dodatkowym do traktatu kwietniowego. Austriya obowiązując się negocjować tylko na podstawie takich gwarancji zrobiła prawny użytek z swej wolności w postanowieniach; działała nietylko w zupełnej zgodzie z podstawami traktatu z dnia 20. kwietnia, lecz także głównie ku poparciu celu tego traktatu. Dowiadujemy się także, że związkowi niemieckiemu ma być przedłożona spólna nota Austrii i Prus, i nie wątpimy ani na chwilę o potwierdzającym jednomyślności Niemiec rezultacie obrad, do których cały związek niemiecki powołany będzie zapowiedzianymi przedłożeniami obydwóch mocarstw.

Anglia.

(Poczta londyńska. — Komisya budownicza. — Wygnanie O'Brien. — Przeniesienie więźniów. — Nowy sposób nabijania broni. — Ekspedycja północna. — Nowe blokady.)

Londyn, 15. sierpnia. Jak słyhać, ma ztąd wyjechać komisya budownicza do Paryża dla przypatrzenia się tamtejszym upiększeniom miasta i zastosowania ich później do Londynu. — Wygnanie irlandzki O'Brien powróci wkrótce do swojej ojczyzny. Kilka jego przyjaciół i krewnych wyjeżdża naprzeciw niemu do Brukseli. — W więzieniu Milbank (w Londynie) wybuchła tak gwałtowna cholera, że wszystkich więźniów — w liczbie 400 — przetransportowano wczoraj wieczór do koszar w Dorchester. Każdy więzień otrzymał na odjeździe nowy ubiór, a stare popalono dla zapobieżenia przeniesieniu zarazy. — Niejaki Mr. Keyse przyrzeka za pomocą pojedynczego zarabiania lufy w ujęcia muszkietu usunąć na przyszłość niewygodne nadkasywanie patronów. Plan jego jest bardzo praktyczny i ma być wzięty pod rozwagę w ministeryum tutejszem. Mr. Keyse miał nawet otrzymać zaproszenie do Paryża dla odkrycia tam swojej metody. — Od kapitana Inglefield, wysłanego za ekspedycją Franklina na lodowate morze, nadeszły doniesienia z wyspy Disco z końca września. Zima była tam ostrzejsza niż kiedykolwiek, i niepewna jeszcze, czy kapitan Inglefield będzie mógł przez zatokę Bassin dostać się do wyspy Becchy, w którym-to przypadku musieliby zamrożeni żeglarze Moclare i Colliuson przepędzić jeszcze jedną zimę na lodzie. Wszelako olbrzymie lodowce, które w ostatnich miesiącach spotykano na morzu atlantycznym, każą się domyślać, że koryto zatoki Bassin musi być spławne o tej porze roku.

Urzędowa „Gazette“ donosi, że admirał Sir Napier rozciągnął w ostatnich czasach stan blokady na następujące nadbrzeżne punkta morza bałtyckiego: Wszystkie rosyjskie porty, zatoki etc. od 55° 53' półn. szerokości do 21° 3' wschod. długości aż do przylądka Dager Ort w 58° 51' półn. szerokości a 22° 5' wschodniej długości, na którą-to przestrzeń przypadają mianowicie zatoki Libawy, Windawy, Rygi i Parnawy. Dalej zatoki Helsingfors i Sweaborg z wszystkimi portami aż do Hangö Udd w 79° 48' półn. szerok. a 22° 53' wsch. długości. Następnie zatoki Hafsäl, Warmso, Port Baltic, Reval itd. od przylądka Dager Ort aż do latarni morskiej w Ekholm. Nakoniec od 26. czerwca także Abo, wyspy Oere Onto z całą grupą alandzką od Hangö Udd aż włącznie do Nedd Tornea u szczytu odnogi botnijskiej.

(Zeit.)

Francya.

(Doniesienia admirała Parseval o bombardowaniu Bomarsundu.)

Wiedeń, 18. sierpnia. Monitor publikuje depesze wiceadmirała Parseval z morza bałtyckiego, sięgające do 8. b. m. Podług tych wiadomości wylądował korpus ekspedycyjny na dniu 8. sierpnia o 3 godzinie zrana bez oporu na dwóch punktach wyspy Lumpar,

leżącej w północnej części archipelagu wysp alandzkich. Jedną baterię o pięciu działach ciężkiego kalibru zniszczyły w krótkim czasie francuska korweta parowa „Phlegeton“ i angielska „Amphilon“, a działa zagwoździli później majtkowie obudwu okrętów. Korpus lądowy wyruszył ku wzgórzom otaczającym fortyfikacye. Wiceadmirał Perseval starał się utworzyć komunikacyę z jenerałem en chef dla dostarczenia mu potrzebnych materyałów. Wojsko było ożywione jak najlepszym duchem; 3000 angielskiego i francuskiego wojska okrętowego wylądowało w północnej stronie wyspy również bez oporu. Dwa lub trzy okręta bombardowały działami najcięższego kalibru wieże panujące nad Bomarsundem.

Włochy.

(Poczta Włoska. — Bunt aresztantów w Oneglii. — Przedsiębiorstwo do wydobywania okrętów z-pod morza koło Nawarynu.)

Turyń, 12. sierpnia. Z Oneglii donoszą pod dniem 7. b. m.: Aresztanci w tutejszem więzieniu wszczęli wczoraj wieczór powszechny bunt, jednego stróża więzienia pchnęli nożem, a drugiego stróża i jednego ze swoich ranili. Załoga, karabiniery i gwardya narodowa pospieszyli na przytłumienie buntu, który, jak się zdaje, wyniknął z obawy, że cholera w więzieniu grasuje.

„Gaz. di Savoja“ donosi, że w tych dniach zaczęto zawiązywać tu towarzystwo wydobywać z-pod morza szczątki częścią spalonej w roku 1827 pod Nawarynem, częścią zatopionej turecko-egipskiej floty, tudzież kilku rosyjskich i francuskich okrętów, spodziewają się oraz wydobyć i te sumy pieniężne, które się wówczas na tureckim admirałskim okręcie znajdowały. Ugodę o to podpisano dnia 30. czerwca; roboty mają być skończone z rokiem 1858.

Parma, 10. sierpnia. Sprawujący interesa Jego Świątobliwości Papieża przy dworze Wielkiego Księstwa Toskanii, Monsign. Vincenzo Mossoni odjechał przedwczoraj z tutejszego dworu po skończonej misyi, którą mu Ojciec św. poruczył.

W dzienniku „Sun“ czytamy następujący wyjątek z listu pisanego na dniu 31. lipca na pokładzie okrętu „Royal William“ w obliczu wyspy Aland. Wczoraj wieczór przybyliśmy tu z 2000 ludzi na pokładzie bez przypadku. Okręta „Edinburgh“, „Ajax“, „Hogue“, „Blendheim“ i kilka francuskich okrętów wojennych będą mieć udział w walce. Dziesięć tysięcy żołnierzy wysiada na ląd pod zastoną małych paropływów. Rosyanie mają 2100 ludzi na wyspie Aland, oprócz tego 500 ludzi konnicy i kilkaset strzelców. Francuzi zajmą Aland i zostaną tam przez zimę.

(Abbl. W. Z.)

Niemce.

(Odezwa króla saskiego do wojska.)

Drezdno, 14. sierpnia. Król Jego Mość wydał po objęciu rządu następującą do armii przemowę:

Żołnierze! Niespodziany, straszny wypadek pozbawił kraj swego Monarchy, a Was wojennego Naczelnika.

Wiem, że znamiona żałoby powierzchownej świadczą tylko niedokładnie o żalu, który Wasze serce przeżywa.

Byliście Mu wierni — nawet w chwilach najprzykrzejszych.

Wierność, która najlepszego z książąt łączyła z Wami, będzie trwać i po jego śmierci. Zachowacie i dla Mnie tę cnotę, która stanowi najpiękniejszą ozdobę wojownika.

Ja z Wami i z Ojczyzną naszą! Wy ze mną i z domem Moim!

Drezdno, 10. sierpnia 1854.

Jan.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Wiedeń, 19. sierpnia. Lloyd pisze: Według doniesień z Bukaresztu z d. 13. b. m. rozszerzają wojska tureckie swe operacye okupacyjne dalej, niż się z początku spodziewano. Dnia 11go sierpnia zajęły wojska tureckie pod dowództwem Alifa Baszy wsie Moldoveni i Ursiczeni powyżej Bukaresztu przy ujściu gościńca wiodącego do Buska i dyslokowali się tam w kilku kierunkach. Ludność wita wojska tureckie wszędzie z uniesieniem radości i przyjmuje je deputacyami lub duchowieństwem. Zachowanie się wojsk tureckich było dotychczas wzorowe i dotychczas niezaszły żadne skargi ze strony ludności. Deputacya Bojarów uda się do Konstantynopola z adresem wierności i przychylności dla Sultana. — Dnia 14. sierpnia odprawiono w kościele metropolitalnym w Bukareszcie nabożeństwo dziękczynne za przywrócenie panowania tureckiego na Wołoszczyźnie.

Dzisiejsza poczta lądowa z Konstantynopola przywiozła wiadomości sięgające po d. 10. b. m. Słyhać, że Porta kaze niebawem ogłosić w Księstwach Naddunajskich manifest unieważniający traktaty z lat 1779, 1792 i 1812, na których się opiera prawo protekcyjne Rosji nad Księstwami Naddunajskimi.

W radzie Porty uchwalono wcielić Hercegowinę do Bośni pod rządem jednego gubernatora w Sarajewie.

Chcąc zapobiedz wychodźstwu publikowano w Krymie rozkaz cesarski, że każdemu krajowcowi nie wolno wynosić się z kraju; wolno jednak udawać się z punktów wybrzeżnych w głąb kraju.

Gdańsk, 19. sierpnia. Okręt „Basilisk“ przybył tutaj; Bomarsund zajęty zupełnie d. 16. b. m. Liczba jeńców rosyjskich wynosi 2000; blisko 120 Francuzów i Anglików poległo na placu lub odniosło rany. — Depesza urzędowa przybita d. 19. b. m. na giełdzie Paryskiej potwierdza powyższe doniesienia dodając, że wojska mocarstw zachodnich zdobyły 100 dział.

(W. Z.)

Malta, 10. sierpnia. Sześć okrętów z wojskiem tunetańskim i ośm innych z kołmi, zapasami żywności i amunicją dla armii francuskiej przybyły tutaj.

W Neapolu umarli na cholere: Duca Licto, Principe d' Aci, dwóch innych generałów i pułkownik Nunziante. (L. k. a.)

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe lwowskie.)

Lwów, 23. sierpnia. Na naszym dzisiejszym targu płacono za korzec pszenicy 26r.10k.; żyta 18r.6k.; jęczmienia 16r.49k.; owsa 17r.27k.; hreczki 20r.27k.; grochu 29r.; kartofli 8r.38k.; — sąg drzewa bukowego sprzedawano po 26r.15k., sosnowego po 21r.15k.; — cetnar siana kosztował 2r.27k.; okłotów 1r.39k. w. w.

(Ceny targowe w obwodzie Przemyskim.)

Przemyśl, 19. sierpnia. Według doniesień handlowych podajemy przeciętne ceny czterech głównych gatunków zboża jakie były w pierwszej połowie sierpnia na targach w Przemyślu, Jarosławiu i Jaworowie: korzec pszenicy 13r.—11r.—12r.; żyta 9r.48k.—10r.—11r.6k.; jęczmienia 7r.38k.—7r.30k.—8r.36k.; owsa 8r.36k.—8r.30k.—8r.20k. mon. konw.

Kurs lwowski.

Dnia 23. sierpnia.

	gotówka		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski mon. konw.	5	22	5	27
Dukat cesarski " "	5	29	5	33
Półimperyal zł. rosyjski " "	9	25	9	29
Rubel srebrny rosyjski " "	1	48	1	50
Talar pruski " "	1	44	1	47
Polski kurant i pięciozłotówka " "	1	20	1	21
Galiczyjskie listy zastawne za 100 zr. " "	86	—	86	30

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 23. sierpnia 1854.

	złr.	kr.
Kupiono przez kuponów 100 po m. k.	87	—
Przedano " " 100 po " "	87	30
Dawano " " za 100 " "	—	—
Żadano " " za 100 " "	—	—

Wiedeński kurs papierów.

Dnia 19. sierpnia.

w przecięciu

Obliagacye dlugu państwa 5% za sto	86 ³ / ₄	86 ⁵ / ₈	86 ³ / ₈
detto z r. 1851 serya B. 5%	—	—	—
detto z r. 1853 z wypłata 5%	—	—	—
Obliagacye dlugu państwa 4 ¹ / ₂ %	76 ¹ / ₈	76 ⁷ / ₈	75 ¹⁵ / ₁₆
detto 4%	67	—	67
detto z r. 1850 z wypłata 4%	—	—	—
detto 3%	—	—	—
detto 2 ¹ / ₂ %	—	—	—
Pozyczka z losami z r. 1834	132	132 ¹ / ₂	132 ¹ / ₄
detto z r. 1839	90 ¹ / ₉	91	91 ¹ / ₈
detto z r. 1854	—	—	—
Obl. wiedz. miejskiego banku 2 ¹ / ₂ %	—	—	—
Obl. lomb. wen. pożyczki z r. 1850 5%	—	—	—
Obl. indemn. Niż. Austr. 5%	—	—	—
detto krajów koron. 5%	79	—	79
Akeye bankowe	—	—	—
Akeye n. a. Tow. eskp. na 500 zr. 485	483 ³ / ₄	—	484 ³ / ₈
Akeye kolei żel. Ces. Ferdynanda na 1000 zr. 1740	1745	—	1742 ¹ / ₂
Akeye kolei żel. Glognickiej na 500 zr. —	—	—	—
Akeye kolei żel. Edynburskiej na 200 zr. —	—	—	—
Akeye kolei Budzińsko-Lincko-Gmundzkiej na 250 zr. 268	267	—	268
Akeye Dunajskiej żeglugi parowej na 500 zr. 588	—	—	588
Akeye austr. Lloyd'a w Tryescie na 500 zr. —	—	—	—
Galiczyjski listy zastawne po 4% na 100 zr. —	—	—	—
Renty Como	—	—	—

Wiedeński kurs weksłów.

Dnia 19. sierpnia.

w przecięciu

Amsterdam za 100 holl. złotych — l.	—	2 m.
Augsburg za 100 zr. kur. 120 ¹ / ₂	1 ¹ / ₄ l.	120 ¹ / ₄ us.
Frankfurt n. M. za 120 fl. na stopę 24 ¹ / ₂ fl. 119 ¹ / ₄	119 l.	119 ¹ / ₈ m.
Genua za 300 lire nowe Piemont. —	—	2 m.
Hamburg za 100 Mark. Bank. 88 ¹ / ₂	1 ¹ / ₄ l.	88 ³ / ₈ m.
Lipsk za 100 talarów —	—	2 m.
Liwurna za 300 lire toskań. —	—	2 m.
London za 1 funt sztrl. 11.43	42 l.	11.42 2 m.
Lyon za 300 franków —	—	2 m.
Medyolan za 300 lire austr. 118 ¹ / ₂	l.	118 ¹ / ₂ m.
Marsylia za 300 franków —	—	2 m.
Paryż za 300 franków 141	140 ⁷ / ₈	3 ³ / ₄ l. 140 ⁷ / ₈ m.
Bukareszt za 1 złoty Para —	—	31 T. S.
Konstantynopol za 1 złoty Para —	—	T. S.
Cesarskie dukaty —	—	Agio.
Ducaten al marco —	—	24 ¹ / ₂ Agio.

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 23. sierpnia.

Obliagacye dlugu państwa 5% 85⁵/₈; 4¹/₂% 75⁵/₁₆; 4% —; 4% z r. 1850 —; wylosowane 3% 89¹/₂; 2¹/₂% — Losy z r. 1834 —; z r. 1839 134³/₄. Wied. miejsko bank. —. Akeye bank. 1292. Akeye kolei półn. 1722¹/₂. Glognickiej kolei żelaznej —. Odenburskie —. Budwejskie 264. Dunajskiej żeglugi parowej 587. Lloyd 551¹/₄. Galie. l. z. w Wiedniu —. Akeye niższo-austr. Towarzystwa eskomptowego á 500 zr. — zr.

Amsterdam l. 2. m. —. Augsburg 118⁵/₈ l. 3. m. Genua — l. 2. m. Frankfurt 118¹/₈ l. 2. m. Hamburg 86¹/₄ l. 2. m. Liwurna — p. 2. m. London 11.30 l. 3. l. m. Medyolan 118 l. Marsylia — l. Paryż 139¹/₄ l. Bukareszt —. Konstantynopol —. Agio duk. ces. 22¹/₂. Pożyczka z r. 1851 5% lit. A. —. lit. B. —. Lomb. —. Oblig. indemn. 82¹/₂—78¹/₂. Pożyczka z roku 1854 92.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 23. sierpnia.

Hr. Golejewski Kornel, z Krzywca. — Hr. Starzeński Leopold, z Mszanic. — Hr. Badeni Alex, z Brzezan. — P. Malczewski Juliusz, z Skwarzawy.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 23. sierpnia.

PP. Strzelecki Eugeniusz, do Żółtkwi. — Nahojowski Jan, do Kropiwnik.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 23. sierpnia.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Średni stan temperatury do g. 6 zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6 god. zrana	27 10 5	+ 12°	+ 18°	zachodni	mgła
2 god. pop.	27 9 9	+ 18°	+ 12°	"	pogoda
10 god. wie.	27 8 8	+ 13°	—	"	pogoda

T E A T R.

Dziś: przedst. niem.: „Der Alpenkönig und der Menschenfeind.“

W sobotę: na korzyść pana Henryka Vincent: „Robert der Teufel.“ Wielka opera w 5. aktach.

K R O N I K A.

Dokładny pogląd na ludność francuską tak w ogóle jak i Paryża w szczególności, naprowadza na rozmaite wnioski. Podajemy tu wszakże krótkie tylko zestawienie: ludność Paryża, która od roku 1789 (524.186 mieszkańców) ciągle się powiększała, zaczęła zmniejszać się dopiero z rokiem 1848, a mianowicie: z 1,029.582 roku 1846 na 996.067 roku 1851. Rzeczą przytem szczególną, że równocześnie z ubytkiem ludności o 3% zmniejszyła się i liczba nowo-narodzonych o 6%, liczba zaś wypadków śmierci powiększyła się o 13%. (Przytem uważać należy, że stosunek zmniejszenia się urodzin dzieci łoża prawego i nieprawego jest bardzo odmienny. U tamtych wynosi 7%, u tych tylko 4%, czyli innymi słowy: część uobyczajona ludności więcej ucierpiała niż część przeciwna.)

Stosunki domowe, gospodarcze i obyczajowe ludności paryskiej wyjaśniają następujące fakta. Roku 1852 urodziło się w Paryżu 33.284 dzieci. Z tych 22.426 ślubnych, a 10.858 nieślubnych. Z dzieci łoża prawego urodziło się 1.331 w publicznych szpitalach, z dzieci łoża nieprawego 5.043. Uznanych od ojca dzieci nieślubnych było 2.095. Z 27.889 wypadków śmierci zdarzyło się tylko 17.880 w pomieszkaniu własnym umierających; 8.837 w szpitalach cywilnych; 767 w szpitalach wojskowych; 110 po więzieniach; 345 znaleziono nieżywych. Innymi słowy: trzecia część mieszkańców Paryża umiera w szpitalu.

Według tego wypadł także i budżet miasta Paryża na rok 1854 i wynosi przeszło 55 milionów, z których akeyza dostarcza 40 milionów, długi miasta wynoszą 12, wydatki na prefekturę policyi 8, a na utrzymanie szpitalów przypada 6 do 7milionów.

— Teraźniejszy stan bydła w Berlinie: 7720 koni, 18 osłów, 815 bydła rogatego, 795 owiec, z których 8 rasy całkiem poprawnej, 655 średniej; dalej 1004 kóz i 735 sztuk rogacizny. Stan bydła powiększał się w Berlinie co roku

w bardzo znacznej liczbie, jak to się okazuje z tabel statystycznych z roku 1819; wówczas było bowiem 4100 koni, 4254 sztuk nierogacizny, 1523 owiec, 248 kóz i 496 sztuk nierogacizny.

— O czynności mennisy francuskiej można powziąć wyobrażenie z następujących szczegółów:

Od zaprowadzenia systemu decymalnego we Francyi roku 1795 aż do 1 grudnia 1852 odbito:

Stępel:	w złocie fr.	w srebrze fr.	ogółem fr.
Pierwsza republika (stępel z Herkulesem)	—	106,237.255	106,237.255
Napoleon I.	528,024.440	887,582.322	1 415,606.761
Ludwik XVIII	389,333.060	614,668.520	1,004,001.580
Karol X	52,918.920	631,914.637	684,833.557
Ludwik Filip	215,919.800	1.750,273.329	1.966,193.129
Republika z 1848 (stępel z aniołem.)	56,921.220	—	56,921.220
(stępel z Herkulesem)	—	259,628.845	259,628.845
(stępel z głową woln.)	370,361.640	199,470.488	569,832.128
Ludwik Napoleon	12,618.750	62,717.500	75,336.250
W ogóle:	1.626,090.830	4.512,494.206	6.138,585.036

Roku 1853 odbito w mennisy paryskiej w złocie (sztuk 20 i 10cio-frankowych): 330,463.463 fr.; w srebrze: 20,039.778 fr.; w miedzi: 1,974.939 fr. (przeszło 30 milionów sztuk); razem 53,364.367 sztuk wartości 352,528.180 fr., zaczem dziennie blisko po jednym milionie franków.